

ÇİFT ve AİLE TERAPİSİ DERNEĞİ
(ÇATED)

2. ULUSAL ÇİFT ve AİLE TERAPİSİ KONGRESİ

(20-23 KASIM 2025/ ONLINE)

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

ÖNSÖZ

“Sağlıklı Aileler, Güçlü Toplumlar” ana temasıyla gerçekleştirdiğimiz ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi’nin bildiri kitabını sizlerle paylaşmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz. Ailenin, toplumun temel yapı taşı olduğu gerçeğinden hareketle, bu yılki temamız aile sağlığını güçlendirmeye yönelik bilimsel ve uygulamalı çalışmaları odak noktasına taşımıştır.

Bu bildiri kitabı; aile ilişkilerini, çift dinamiklerini ve psikososyal süreçleri ele alan analiz ve araştırmalarla birlikte, uygulayıcılara yol gösteren klinik deneyimleri bir araya getirmektedir. Her bir çalışma, aile iyi oluşunu artırma ve toplumsal dayanıklılığı güçlendirme hedefine katkı sunmaktadır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Balıkesir Üniversitesi ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi’nin katkıları ve iş birliği kongremizi güçlendirmiştir. Aynı şekilde sivil toplumun desteği de bizim için son derece kıymetlidir. EMDR Derneği, Türk Psikolojik Danışmanlar Derneği, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği, Psikiyatri Hemşireleri Derneği, Anadolu Psikoterapi Derneği ve Zihnilatif Lütüflü Zekâlar Eğitim ve Araştırma Derneğine gönülden teşekkür ediyorum.

Kongrenin hazırlanmasında emeği geçen bütün kurullardaki dostlarımıza, tüm hocalarımıza, araştırmacılara, konuşmacılara ve katılımcılara teşekkür ederiz. Ayrıca ÇATED Dernek Yönetim Kurulu başkanımız Emre Konuk ve yönetim kurulu üyelerine bana böyle bir fırsat verdikleri için minnettaram. Kongre çalışmalarında aylarca büyük emek ve çaba sarf eden Kongre Düzenleme Kurulu üyeleri Dr. Öğrt. Üyesi Hande Çelik, Dr. Öğrt. Üyesi Bilge Nuran, Arş. Gör. Neslihan Altunpul, Arş. Gör. Ömer Faruk Bozkurt, tüm kongre kurullarında gönüllü görev alan öğretim üyesi arkadaşlarım sizlere de çok teşekkür ediyorum.

Ayrıca tüm kongrenin akışında hiçbir teknik aksama yaşanmadan gerçekleşmesini sağlayan Kongre Program Ana Sistem Sorumluları Davranış Bilimleri Enstitüsünden Selina Bal, Ergün Avcı, Hilal Çakırhan’a ve salon sorumlusu öğretim üyesi arkadaşlarım ve 20 öğrencim ve kongre sunucuları Psik. Dan. Selen GÜR ve Öğrencim Ahmet Enes ÇAVDAR iyi ki varsınız.

Kongremiz alandaki dayanışma ve iş birliğinin değerini bir kez daha göstermiştir. Bilim ve gönül zenginliğinin bütünleştiği daha nice nitelikli çift ve aile terapisi kongrelerinde buluşmak dileğiyle...

15 Aralık 2025

Selam ve Saygılarımla

Prof. Dr. Uğur GÜRGAN
Çift ve Aile Terapisi Derneği (ÇATED) Yönetim Kurulu Adına
2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi Başkanı

*Bizi sevgiyle yetiştiren,
Bilgece geliştiren,
Üzerimizde emeği olanlara ...*

ÇİFT ve AİLE TERAPİSİ DERNEĞİ (ÇATED)

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ (2025)

Psk. - Çift ve Aile Terapisti Şevket Emre KONUK –(Yönetim Kurulu Başkan)

SHU Ahmet Cemil ÖLÇER

Klnk Psk. Dr. Öğrt. Üyesi Esra Elmas Öktem

Psk. Gökberk Çelement Berkan

Pedagog Osman KAYA (Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı)

Uzm. Klnk. Psk. Mustafa Çetinkaya

Prof. Dr. Uğur GÜRGAN

YÖNETİM KURULU YEDEK ÜYELER

Uzm. Psk. Gülşah Nurgül Han

Uzm. Klnk. Psk. İlayda Özdemir

Psk. Dr. Nesteren Gazioğlu

Uzm. Psk. Dan. Nilüfer Dursun Gönüllü

Klnk. Psk. Seda Cingöz

Uzm. Psikiyatrist Dr. Sevilay Özcan Aydın

ÇATED 2. ULUSAL ÇİFT ve AİLE TERAPİSİ KONGRESİ

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Uğur GÜRGAN (ÇATED YK Üyesi / Araştırma Komitesi Başkanı/ Balıkesir Üniversitesi)

DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr. Uğur GÜRGAN (Düzenleme Kurulu Başkanı)

Dr. Öğrt. Üyesi Hande ÇELİK

Dr. Öğrt. Üyesi Bilge Nuran AYDOĞDU

Arş. Gör. Uzm. Psk. Dan. Neslihan ALTUNPUL

Arş. Gör. Uzm. Ömer Faruk BOZKURT

ONUR KURULU

Klinik Psikolog, Çift ve Aile Terapisti Emre KONUK (ÇATED Yönetim Kurulu Başkanı)

Prof. Dr. Yücel OĞURLU (Balıkesir Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Mustafa Kasım KARAHOCAGİL (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Rektörü)

Uzm Dr. Nuşin Sarımurat BAYDEMİR

KONGRE TEKNİK KURUL

Arş. Gör. Ömer Faruk BOZKURT - Balıkesir Üniversitesi (Kongre Web Sayfası Tasarımı -Sorumlusu ve Kongre CMT Koordinatörü)

Doç. Dr. Serkan ÇANKAYA-İzmir Demokrasi Üniversitesi (Teknik Danışman- Kongre Web Sayfası Teknik Danışmanı ve Kongre CMT Teknik Danışmanı- Host Eğitmeni)

KONGRE PROGRAM SİSTEM SORUMLULARI

Selina BAL – DBE – (Kongre Program Ana Sistem Sorumlusu -HOST)

Ergün AVCI – DBE – (Kongre Program Ana Sistem Sorumlusu -HOST)

Hilal ÇAKIRHAN – DBE – (Kongre Program Ana Sistem Sorumlusu -HOST)

Dr. Öğrt. Üyesi Hande ÇELİK (Balıkesir Üniversitesi –Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

Dr. Öğrt. Üyesi Bilge Nuran AYDOĞDU Balıkesir Üniv. Kongre Salon Sorumlusu-Co-Host)

Arş. Gör. Uzman Neslihan ALTUNPUL (Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

Psk. Dan. Saide ŞAHİNKAYA (Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

Psk. Dan. Selen GÜR (Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

Psk. Dan. Nida SEZER (Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

Psk. Dan. Muhammed Emin AKKOYUN (Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

Psk. Dan. Ozan ETSER (Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

Psk. Dan. Gözde MUTLUGÜN (Balıkesir Üniversitesi YL. -Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

Psk. Dan. Ezgi SARITAŞ (Balıkesir Üniversitesi YL. Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

Psk. Dan. Sude BAKSİ (Balıkesir Üniversitesi YL. Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

Psk. Dan. Zeynep AKBIYIK (Balıkesir Üniversitesi YL. Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)
PDR 4 Nurdane TİNTİŞ (Balıkesir Üniversitesi –Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)
PDR 4 Sibel AKKAYA (Balıkesir Üniversitesi –Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)
PDR 4 Aslıhan ASLANDAŞ (Balıkesir Üniversitesi –Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)
PDR 4 Şule DEMİR (Balıkesir Üniversitesi –Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)
PDR 4 Ahmet Enes ÇAVDAR (Balıkesir Üniversitesi –Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)
PDR 4 Elif BAŞYİĞİT (Balıkesir Üniversitesi –Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)
PDR 3 Oğuz Altay SATILMIŞ (Balıkesir Üniversitesi –Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)
PDR 3 M. Asım YİĞİTBAŞI (Balıkesir Üniversitesi –Kongre Salon Sorumlusu -Co-Host)

KONGRE SUNUCULARI

Psikolojik Danışman Selen GÜR
PDR 4 Ahmet Enes ÇAVDAR

BİLİM VE HAKEM KURULU

Dr. Öğr. Üyesi Selenga GÜRMEN – Özyeğin Üniversitesi - Bilim Kurulu Başkanı

ÜYELERİ

Prof. Dr. Akif SÖZER – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Arif ÖZER – Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Aslı UZ BAŞ – Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Aykut CEYHAN – Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşin SATAN – Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Baki DUY – Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK – Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Didem Müge SİYEZ – Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. E. Nihal AHİOĞLU LİNDBERG – Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Erdal HAMARTA – Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Fuat TANHAN – Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr. Fulya CENKSEVER ÖNDER – Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Gürhan DURAK – Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim KEKLİK – Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim YILDIRIM – Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet BAŞTÜRK – Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Engin DENİZ – Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Meliha TUZGÖL DOST – Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Mesut SAÇKES – Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Metin PİŞKİN – Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Mücahit KAĞAN – Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Prof. Dr. Müge YÜKAY YÜKSEL – Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa OTRAR – MEB Rehberlik ve Özel Eğitim Hizm. Gen. Md.
Prof. Dr. Nursel TOPKAYA – Çanakkale Üniversitesi
Prof. Dr. Orkide BAKALIM – İzmir Demokrasi Üniversitesi
Prof. Dr. Ragıp ÖZYÜREK – İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof. Dr. Sefa BULUT – İbn Haldun Üniversitesi
Prof. Dr. Serap NAZLI – Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Sibel KARACA SİVRİKAYA – Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Sonnur İŞİTAN – Balıkesir Üniversitesi

- Prof. Dr. Süheyla SARITAŞ – Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Suna KAYMAK ÖZMEN – Kafkas Üniversitesi
Prof. Dr. Tuncay AYAS – Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Türkan DOĞAN – Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur ÖNER – Çankaya Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet ÖZMEN – Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Davut AYDIN – Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç. Dr. Erhan TUNÇ – Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Evren ERZEN – Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç. Dr. Fuad BAKİOĞLU – Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. Hülya ERCAN – Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. Kazım BİBER – Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Merih ALTINTAŞ – Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Doç. Dr. Merve Deniz PAK GÜRE – Başkent Üniversitesi
Doç. Dr. Ragıp Ümit YALÇIN – Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan ÇANKAYA – İzmir Demokrasi Üniversitesi
Doç. Dr. Zeynep AKKUS ÇUTUK – Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Zilan UĞURLU – Başkent Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Abdullah EKER – Balıkesir Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Abdurrahman KENDİRCİ – İstanbul Aydın Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Bilge Nuran AYDOĞDU – Balıkesir Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Deniz Aslı DOKUZCAN – Balıkesir Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Emine Ebru BOZÇELİK – Antalya Belek Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Emine Feyza AKTAŞ – Balıkesir Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Eren Murat DİNÇER – Mimar Sinan Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Esra Elmas ÖKTEM – Maltepe Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Fatma Çıldır PELİTOĞLU – Balıkesir Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Gülşen VARLIKLI – Pozitif Psikoterapi Enstitüsü
Dr. Öğrt. Üyesi Sultanberk HALMATOV – Nöropedagoji Enstitüsü
Dr. Öğrt. Üyesi Umay Bilge BALTACI – Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Yasemin KAYGAS – Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Yasemin SAYAN – Balıkesir Üniversitesi
Dr. Psk. Dan. Aysu BAYRAM SAPTIR – Bağımsız Araştırmacı
Dr. Ahmet METİN – Erciyes Üniversitesi
Psk. Dr. Özge ALKANAT
SHU Ahmet Cemil ÖLÇER – Çift ve Aile Terapisi Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

BİLDİRİ ÖZETLERİ

*Her hakkı ÇATED'e aittir. Kaynak göstermek şartıyla atıf yapılabilir. Yazar hakları kanunlarla saklıdır.

**Bu kitaptaki bilimsel çalışmalarla ilgili tüm sorumluluk yazarlarına aittir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Okul Öncesi Dönem Çocuğu Olan Ebeveynlerde Birlikte Ebeveynlik ve Anne Bekçiliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Burcu
DENİZ
MEB Tekirdağ
Süleymanpaşa Selvi Ağca
Kızılay Anaokulu
burcukaynakdeniz@gmail.
com

Anahtar Kelimeler:

Birlikte Ebeveynlik,
Anne Bekçiliği,
Okul Öncesi Dönem

Araştırmanın amacı, okul öncesi dönem çocuğu olan ebeveynlerin birlikte ebeveynlik düzeyleri ile annelerin sergilediği anne bekçiliği davranışları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Araştırmada ebeveynlerin demografik özelliklerine göre birlikte ebeveynlik ve anne bekçiliği algılarında anlamlı farklılık olup olmadığı da değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda ilişkisel tarama modeli benimsenmiş ve çalışmaya 180 anne ve 163 baba olmak üzere toplam 343 ebeveyn katılmıştır. Veri toplama aracı olarak, “Ortak Ebeveynlik Ölçeği” ve “Okul Öncesi Dönem (3-6 yaş) Annelik Bekçiliği Ölçeği- Anne ve Baba Formu” kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgileri içeren demografik bilgi formu da araştırmada yer almıştır. Elde edilen veriler SPSS 31.0 programı aracılığıyla analiz edilmiş; Mann-Whitney U Testi, Kruskal-Wallis, Spearman Korelasyon gibi istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda, birlikte ebeveynlik ile anne bekçiliği arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgu, annelerin birlikte ebeveynliğe ilişkin algıları arttıkça, anne bekçiliği davranışlarının azaldığını göstermektedir. Çalışmanın önemi, ebeveynler arası iş birliği ve rollerin paylaşımının çocuğun gelişimi üzerindeki etkilerini daha iyi anlamaya katkı sağlamasıdır. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ebeveynlere yönelik destek programlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Yoğun Kekemelikten Akıcı Konuşmaya: EMDR Destekli Bütüncül Bir Vaka Çalışması

ÖZ

Sorumlu Yazar¹ : Dr.
Bingül Kemiksiz Uzel
Tekirdağ Rehberlik ve
Araştırma Merkezi

bingul_1986@hotmail.com

Anahtar Kelimeler:

Kekemelik,
EMDR,
Aile destek ağı

Bu vaka çalışması, 8 yaşında dil ve konuşma güçlüğü yaşayan bir kız öğrencinin yoğun kekemelik belirtilerinden akıcı konuşmaya uzanan gelişim sürecini ele almaktadır. Öğrenci, 5 yaşından itibaren belirgin düzeyde kekemelik göstermiş; bu durum iletişim becerilerini, akademik katılımını ve akran ilişkilerini olumsuz etkilemiştir. Kekemelik nedeniyle maruz kaldığı akran zorbalığı, öğrencide kaygı, sosyal geri çekilme ve kendini ifade etmede güçlükler doğurmuştur.

Süreçte çok yönlü bir müdahale planı oluşturulmuş; aile iş birliği, okul rehberlik desteği ve psikoterapötik yaklaşımlar birbirini tamamlayacak şekilde uygulanmıştır. Anne ve babanın evde düzenli alıştırmalar yapması ve destekleyici tutumları öğrencinin güven duygusunu pekiştirmiştir. Okul ortamında öğretmen desteği ve zorbalık davranışlarına yönelik sistemli müdahaleler sosyal iyilik hâlini olumlu yönde etkilemiştir.

Buna ek olarak, öğrencinin kekemeliğe eşlik eden kaygı ve olumsuz yaşantılarını azaltmak amacıyla EMDR (Göz Hareketleriyle Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşleme) tekniği uygulanmıştır. EMDR süreci, öğrencinin travmatik anılarını yeniden işlemesine, konuşma sırasında yaşadığı tetikleyici duygusal tepkilerin azalmasına ve iletişimde kendini daha güvende hissetmesine önemli katkı sağlamıştır.

Yaklaşık üç yıllık takip sonucunda öğrencinin konuşma akıcılığı tamamen düzelmiş, kekemelik belirtileri ortadan kalkmış ve akranlarıyla eş düzeyde akıcı bir konuşma becerisi geliştirmiştir. Sosyal özgüveni artmış, akran zorbalığı da son bulmuştur. Bu vaka, aile desteği, okul temelli müdahaleler ve EMDR tekniğinin birlikte kullanıldığında çocuklarda konuşma akıcılığı ve psikososyal iyilik hâli üzerinde güçlü bir etki yaratabileceğini göstermesi açısından önemli bir örnektir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Üstün Yetenekli Öğrencilerin Ebeveynlerine Yönelik Sosyal ve Duygusal Gelişimi Destekleme Psikoeğitim Programının Etkililiğine İlişkin Bir Karma Yöntem Araştırması****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Prof. Dr. Uğur GÜRGAN, Balıkesir Üniversitesi,
ugurgan@balikesir.edu.tr

Yazar² : Tuba LALEÇİ, MEB, Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi,
llctuuba@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Üstün Yetenekli Öğrenciler,
Aile Eğitimi,
Sosyal Duygusal Gelişim

Bu araştırmanın amacı, üstün yetenekli öğrencilerin ebeveynlerine yönelik olarak geliştirilen Sosyal ve Duygusal Gelişimi Destekleme Psikoeğitim Programı'nın etkililiğini incelemektir. Araştırma, karma yöntem deseninde yürütülmüştür. Katılımcılar, Bilim ve Sanat Merkezi'ne (BİLSEM) devam eden 17 üstün yetenekli öğrencinin ebeveynlerinden (10 anne, 7 baba) oluşmaktadır. Altı hafta süren program, ebeveynlerin sosyal-duygusal farkındalıklarını artırmak, sorumlu karar vermek, aile içi iletişimi güçlendirmek ve çocuklarının gelişim süreçlerine daha etkili katılım sağlamalarını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır.

Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen 27 maddelik öz değerlendirme formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, program sonrasında ebeveynlerin sosyal-duygusal farkındalık ve destekleyici ebeveynlik davranışlarında anlamlı düzeyde artış gözlenmiştir. Nicel bulgular, ebeveynlerin sosyal farkındalık, iletişim, öz yönetim ve empati becerilerinde anlamlı düzeyde artış olduğunu göstermiştir. Nitel bulgular ise, ebeveynlerin program sürecinden yüksek düzeyde memnuniyet duyduklarını, ebeveyn-çocuk ilişkilerinde daha duyarlı ve destekleyici tutumlar geliştirdiklerini, empatik iletişim becerilerinin geliştiğini, ayrıca çocuklarının duygusal gereksinimlerini daha doğru biçimde tanımlayabildiklerini ortaya koymuştur.

Sonuç olarak, programın ailelerin farkındalık düzeylerini artırmada, sosyal-duygusal destek becerilerini geliştirmede ve aile içi iletişim kalitesini güçlendirmede etkili olduğu görülmüştür.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Perceived Parental Attitudes and Self-Disclosure Behavior in Romantic Relationships

ÖZ

Sorumlu Yazar¹ :

**Sorumlu Yazar1 : Nihan
Zehra Gülerer (Yeditepe
Üniversitesi),**
psk.zehragulerer@gmail.com

Yazar² : Billur Örnek

**(İstanbul Kent
Üniversitesi),**
dilarambillur.ornek@kent.edu.tr

Anahtar Kelimeler:

The primary aim of this study is to examine the relationship between perceived parenting styles and young adults' levels of self-disclosure in romantic relationships. This study analyzed data from a total of 254 individuals. 44.9% of the participants were male ($n = 114$), while 55.1% were female ($n = 140$). Participants ranged in age from 18 to 34 years, with a mean age of 24.15 years ($SD = 4.42$). Researchers employed the Level of Self-Disclosure in Romantic Relationships Scale, the Young Parenting Inventory, and the shortened Perceived Parental Rearing Behaviors Questionnaire–Child Version. The findings demonstrated that the perceived maternal rejecting parenting style exhibited significant variation depending on the primary caregiver. Specifically, those who received primary care from other relatives reported significantly higher scores in the maternal rejecting style. Similarly, participants who were cared for by both parents reported significantly lower paternal rejecting scores compared to those cared for by other relatives. Multiple linear regression analyses showed that paternal rejection emerged as a strong negative predictor of openness indicating that higher levels of perceived paternal rejection were associated with lower openness in romantic relationships. Additionally, maternal emotional depriving style significantly and negatively predicted sexual intimacy. The results show a close relationship between the quality of early parenting experiences and self-disclosure in romantic relationships. Emotional warmth provides a foundational basis that supports the development of self-disclosure. In contrast, experiences of rejection and emotional deprivation have been identified as influential factors that undermine this capacity, leading individuals to adopt withdrawn or superficial forms of self-disclosure in romantic relationships.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Aile Terapisinde Çatışma ve Davranışsal Belirtilerin Sistemik Okuması: Sınır Çözümlerinin Klinik Yorumlanması**

Sorumlu Yazar Şule Pala
Sağlam, Araştırma Görevlisi
Doktor, Anadolu Üniversitesi,
sulepala@anadolu.edu.tr

Anahtar Kelimeler:

Çatışma,
Çocuk muamelesi,
Eş halini alma,
Ebeveynleşme,
Yetişkinleşme

ÖZ

Ebeveyn çatışması, aile sisteminin dengesini zorlayan önemli stres kaynaklarından biridir ve çocuk üzerindeki etkisi çoğunlukla uyum problemleri (içselleştirme, dışsallaştırma) üzerinden görünür hale gelir. Sistemik açıdan, bireysel sorunlar aile içinde taşınan duygusal yüklerin ifadesi olarak değerlendirilir ve özellikle sistemler arasındaki sınır problemleri bu aktarımın önemli bir mekanizmasıdır. Bu çalışmanın amacı, ebeveyn çatışmasının beliren yetişkinlerdeki davranışsal belirtilere hangi sınır çözülmesi mekanizmalarıyla (çocuk muamelesi, ebeveynleşme, yetişkinleşme, eş halini alma-düşmanca ve sedüktif) aktarıldığını kültürel bağlam içinde ele alarak, aile terapisinde müdahale odaklarını belirlemeye yönelik sistemik bir yol haritası sunmaktır. 399 üniversite öğrencisinden “Çocukların Evlilik Çatışmasını Algısı Ölçeği”, “Ebeveyn-Çocuk Sınırları Ölçeği-III”, “Güçler ve Güçlükler Anketi” ölçümleri alınmıştır. Her iki uyum problemi için paralel aracılık analizi yürütülmüştür. Bulgular, Türk kültüründe ebeveyn çatışmasının semptomatik yayılımının tüm sınır çözümleri için aynı derecede riskli olmadığını göstermiştir. Düşmanca eş halini alma ve çocuk muamelesi, ebeveyn çatışmasının çocuk üzerindeki etkilerinin aktarımında kritik rol oynamaktadır. Aile terapisinde temel müdahale odaklarından biri, duygusal yükün uygun alt sistemde konumlandırılmasıdır; bu doğrultuda çocuğa yönelen öfke, kaynak alt sisteme geri taşınarak eş ilişkisinde işlenebilir hâle getirilmelidir. Çocuk muamelesinin baskın olduğu durumlarda ise, çocuğun gelişimsel dönemi doğru tanımlanmalı, ilişkisellik yeniden düzenlenmeli ve bireyin yetkinlik ile özerklik ihtiyaçlarının aile sistemi içinde görünür ve onaylanır hâle getirilmelidir. Bu süreç, yetersizlik anlatılarının çözülmesine ve sağlıklı bir bireyleşme alanının yeniden inşasına hizmet edebilir. Her iki örüntüde de eş alt sisteminin güçlendirilmesi, beliren yetişkinin duygusal yükünün azalmasını ve semptomun işlevini yitirmesini sağlayabilir. Bu çalışmada ebeveynleşme, yetişkinleşme ve sedüktif eş halini alma semptomatik yayılımda aracılık göstermemiş olsa da, bu durum söz konusu sınır çözümlerinin klinik açıdan önemsiz olduğu anlamına gelmemektedir. Kültürel olarak olumlanan yakınlık ve fedakârlık anlatıları, rol değişimlerini görünmez kılarak olumsuzluğu maskeliyor ve bedeli geciktirebiliyor olabilir. Terapide, koşullu bağlılık, bireylerin gelişimsel dönemlerine duyarsızlık ve uygunsuz yakınlık düzeyleri ile üçgenleşme örüntüleri dikkatle değerlendirilmelidir; çünkü bu örüntüler geç ortaya çıkan fakat derinleşmiş psikolojik kırılganlıklara zemin hazırlayabilir. Semptomun yokluğu iyileşme değil, rolün gizlendiği anlamına gelebilir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Kamu Kurumlarında Çalışan Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumlarının, Mutluluk Düzeyleri Üzerindeki Etkisi****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Vacide
ANCIN, Dr Öğretim Üyesi,
Balıkesir Üniversitesi,
ancin.vacide@hotmail.com

Yazar² : Deniz Aslı
DOKUZCAN, Dr Öğretim
Üyesi, Balıkesir Üniversitesi,
denizdokuzcan@hotmail.com

Anahtar Kelimeler:

Çalışan Kadınlar,
Toplumsal Cinsiyet Rollerini,
Mutluluk,
Tutum

Amaç: Bu çalışma kamu kurumlarında çalışan kadınların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının, mutluluk düzeyleri üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki aratıcı tipte olan araştırma Temmuz 2025-Eylül 2025 tarihleri arasında genelinde çevrim içi olarak yürütülmüştür. Çalışmanın evrenini 'de kamuda çalışan kadınlar oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklem büyüklüğünün hesaplanmasında Epi-info programı kullanılmış olup evreni bilinmeyen örneklemde %50 prevalansta %5 hata patıyla %95 güven aralığında 384 kişiye ulaşmak hedeflenmiş 390 kişiyle çalışma tamamlanmıştır. Örneklem yöntemi olarak olasılıksız örneklem yöntemlerinden kartopu örneklem yöntemi kullanılmıştır. Çalışma Helsinki deklarasyonuna uygun şekilde yürütülmüştür. Veriler çevrim içi olarak Google form aracılığıyla "Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği", "Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu" kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Toplumsal cinsiyet rollerini tutumu ölçek puan ortalaması 55,40; mutluluk ölçeği puan ortalaması 26,67'dir. Çalışmada kamuda çalışan kadınların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ile mutluluk düzeyleri arasında pozitif yönde ve anlamlı ($r=0,619$; $p<0,01$) bir ilişki olduğu saptanmıştır. Yapılan regresyon analizine göre toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlar, mutluluk düzeylerindeki değişimin %38'ini açıklamaktadır.

Sonuç: Çalışmanın sonucunda, toplumsal cinsiyet eşitliği yaklaşımının bireysel mutluluk açısından önemli olduğunu ortaya konmuştur. Kamuda çalışan kadınların daha eşitlikçi bir ortamda desteklenmesi, kadınların psikolojik iyi oluşlarını artıracak gibi, kurumların da sürdürülebilir başarılarına katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda, kurumlarda ve toplumda toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri verilmesi, kadınların karar mekanizmalarına daha fazla katılımının sağlanması, çalışma koşullarında esneklik ve çocuk bakım, kreş ve okul desteği gibi uygulamalar önerilmektedir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Aile İçi İletişimi Anlamlandırarak: 'deki Lisansüstü Tezlerin Yöntemsel ve Tematik İzleri

ÖZ

Sorumlu Yazar¹ : Kardelen Kurutlu, Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi,
kardelenkurutlu@gmail.com

Yazar²: Kadiriye Taşdemir, Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi,
kadiriyesatdemir25@gmail.com

Yazar³: Şeyma Nur Karagülle, Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi,
Seymakaragulle.40@gmail.com

Yazar⁴ : Eda Selin Şahin, Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi,
edaselinshahin@hotmail.com

Yazar⁵ : Evren Erzen, Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi,
evrenerzen@hotmail.com

Anahtar Kelimeler:

Aile içi iletişim,
Lisansüstü tez,
Sistematiik inceleme,

Bu araştırma, 'de "aile içi iletişim" konusunu ele alan lisansüstü tezlerin sistematiik bir biçimde incelenmesini amaçlanmıştır. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖK Tez) veri tabanında yer alan toplam 38 lisansüstü çalışma; bilim dalı, tez türü, yayın yılı, yöntem türü, örneklem niteliği ve büyüklüğü, kullanılan istatistiksel analizler ile araştırmalarda ele alınan değişkenler bakımından değerlendirilmiştir. Bulgular, tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde (%94.7) ve özellikle Aile Danışmanlığı (%26.3), Klinik Psikoloji (%10.5) ile Rehberlik ve Psikolojik Danışma (%7.9) alanlarında yoğunlaştığını göstermiştir. Çalışmaların yıllara göre dağılımında 2021 ve 2023 yıllarının öne çıktığı (%23.7) belirlenmiştir. Yöntemsel açıdan incelendiğinde, araştırmaların çoğunluğunun nicel yöntemlerle (%68.4) yürütüldüğü; nitel (%21.1), karma (%5.3), deneysel (%2.7) ve tarihsel analiz (%2.7) yöntemlerinin ise sınırlı düzeyde kullanıldığı görülmüştür. Örneklem niteliği bakımından en çok yetişkin/ebeveyn (%31.5) ve ergen (%28.9) gruplarıyla çalışılmış; örneklem büyüklükleri genellikle 1–200 kişi aralığında yoğunlaşmıştır (%28.9). Tezlerde en sık başvuru alan istatistiksel analizler frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, t-testi, korelasyon ve ANOVA/MANOVA teknikleri olmuştur. Araştırmalarda en çok incelenen değişken sosyal medya kullanımı (%9.2) olup, bunu demografik değişkenler (%5.1), psikolojik sağlamlık (%4.1), evlilik uyumu (%3.1) ve problem davranışlar (%3.1) izlemiştir. Elde edilen bulgular bağlamında, 'de aile içi iletişim konusuna yönelik akademik çalışmaların son yıllarda belirgin bir artış göstermiş ve bu çalışmaların büyük ölçüde nicel araştırma yöntemleriyle gerçekleştirilmiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dahası aile içi iletişimin sosyal, psikolojik ve teknolojik değişkenlerle çok boyutlu biçimde ele alındığı ortaya koyulmuştur.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Aile Refahını Güçlendirmede Boşanma Öncesi ve Sonrası Aile Danışmanlığına Sistemik Bir Çözüm Modeli****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Emine Ebru BOZÇELİK, Dr.Öğretim Üyesi, Antalya Belek Üniversitesi, ebrubaydak@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

**Aile Refahı,
Boşanma Süreçleri,
Sistemik Aile Terapisi,
Aile Danışmanlığı,
Ebeveynlik Planı,**

Boşanma, modern toplum yapılarında giderek artan bir oranda, etkileri ise genellikle hukuki boyutta sınırlı kalmakta ve derin bir aile sistemi krizi olarak karşımıza çıkmaktadır. Türk Medeni Kanunu çerçevesinde yürütülen yargılama süreçleri, çiftler arası anlaşmazlıkları sonlandırmada etkili olsa da, boşanmanın çok boyutlu yapısı gereği çocukların psiko-sosyal gelişimini, ebeveynlik kalitesini ve ailenin uzun vade de refahını olumsuz etkileyen sistemsel sonuçlarını gidermede yetersiz kalmaktadır. Bu kapsamda “Aile Refahı”nı ise sadece ekonomik boyutta düşünmek; aile içi iletişim kalitesini, duygusal sağlığı ve işlevsel ebeveynlik becerilerini kapsayan bütüncül bir kavram olduğunu göz ardı edilmesine neden olmaktadır.

Bu çalışma, boşanma süreçlerinin aile refahı üzerindeki etkilerini, sistemi bütüncül bir boyutta analiz etmeyi ve bu çok boyutlu krizin yönetilmesinde Aile Danışmanlarının rolünü merkezine alan, önleyici ve iyileştirici bir rol modeli önermeyi amaçlamaktadır. Çalışma, boşanmanın psikolojik, işlevsel, ekonomik ve hukuki etkilerini eleştirel bir literatür taraması yöntemiyle incelemekte ve kanıt temelli uluslararası uygulamalarla karşılaştırmalı olarak bir müdahale çerçevesi sunmaktadır.

Boşanma, özellikle yüksek çatışmalı durumlarda, çocuklarda uzun vadeli içselleştirilmiş **ya da** dışsallaştırılmış sorunlara ve ebeveynlik işbirliğinde kapalı bir yapıya neden olmaktadır. Önerilen model, Aile Danışmanlarının boşanma öncesi kriz yönetimi, boşanma sırası Ebeveynlik Planı rehberliği ve boşanma sonrası yeniden yapılanma danışmanlığı olmak üzere üç aşamada aktif rol almasını gerektirmektedir. Bu rol, Aile Danışmanlığı mesleğinin standartlarının yükseltilmesi ve adli sistemin insancıl yapıda, sistemik bir boyuta taşınması için hayati önem taşımaktadır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Tek Ebeveynli Ailelerin Koruyucu Aile/Evlat Edinme Sistemine Katılımı ve Psikolojik Danışma Alanına Yansımaları****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Neslihan Altunpul, Araştırma Görevlisi, Balıkesir Üniversitesi, neslihan.altunpul@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Tek ebeveynli aile,
Koruyucu aile,
Evlat edinme,
Psikolojik Danışma.

Çocukların sağlıklı ve destekleyici bir ailede büyümesi, bireysel gelişimleri kadar toplumsal gelişim açısından da büyük öneme sahiptir. Ancak her çocuğun bu koşullarda yaşama hakkı aile ortamında gerçekleşmeyebilmektedir. Bu durumlarda devlet, çocukların ihtiyaçlarını karşılamak üzere farklı bakım hizmetleri sunmaktadır. 'de koruyucu ailelik ve evlat edinme uygulamaları, bu hizmetlerin aile temelli modellerini oluşturmaktadır. Koruyucu ailelik hizmetinde çocuk, biyolojik ailesiyle yasal bağına korurken; evlat edinmede çocuğun tüm hak ve sorumlulukları yeni ailesine geçmektedir. Koruyucu Aile ve Evlat Edinme modeli; kurum temelli bakım uygulamalarından farklı olarak, çocuğun gelişimsel ihtiyaçlarını karşılayabileceği, güvenli ve destekleyici bir aile ortamı sunmayı hedeflemektedir. Türk Medeni Kanunu ve ilgili yönetmelikler, medeni durumu ne olursa olsun belirli koşulları sağlayan bireylerin koruyucu aile veya evlat edinen birey olmalarına olanak tanımaktadır. Tek ebeveynlerin çocuk bakımındaki sorumluluğu yalnız üstlenmeleri; ekonomik geçim, çocuk bakımı, ev işleri ve sosyal rollerin birleştiği çok yönlü bir süreçtir. Bireylerin koruyucu aile ya da evlat edinen birey olarak üstlendikleri roller; ebeveyn-çocuk ilişkisinde bağlanma, duygusal destek, davranışsal yönlendirme ve krizle başa çıkma süreçleri açısından özgün dinamikler taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, tek ebeveynli bireylerin koruyucu ailelik ve evlat edinme sistemlerine katılımını hukuki düzenlemeler, toplumsal algılar ve psikolojik danışma alanına yansımaları çerçevesinde literatüre dayalı bir inceleme sunmaktır. Çalışmada TÜİK istatistikleri, akademik alanyazın ve sosyal politika belgeleri incelenmiş ve tek ebeveynli bireylerin sistemdeki güçlü yanları, karşılaştıkları yapısal ve kültürel engellerle birlikte değerlendirilmiş; çocuk koruma sisteminin daha kapsayıcı hâle gelebilmesi için öneriler sunulmuştur.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Aile İçi İletişimin Biyolojik Açıdan Metaforik Bakış Açısı ile İncelenmesi

ÖZ

Sorumlu Yazar¹ : Aysun Sıcaker
Öğretmen, Soma Borsa İstanbul Fen Lisesi,
asicaker@hotmail.com

Yazar² : Ayşe Nazlı Tetik,
Öğrenci, Soma Borsa İstanbul Fen Lisesi,
aysnazli140@gmail.com

Yazar³ : Aslı Arı, Öğrenci,
Soma Borsa İstanbul Fen Lisesi,
aasliari@gmail.com

Yazar⁴ : Zehra Yazıcı,
Öğrenci, Soma Borsa İstanbul Fen Lisesi,
zehrayazici45@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Aile,
İletişim,
Metafor,
Biyoloji,
Lise Öğrencileri,

Aile içi iletişim, çocuğun geçmişini, bugününü ve geleceğini şekillendiren önemli bir olgudur. Ailesiyle etkili iletişim kuran çocuklar, ileriki yaşamlarında daha sağlıklı sosyal ilişkiler geliştirebilmekte ve kendilerini ifade edebilen bireyler olarak yetişmektedir. Bu çalışma ile aile içi iletişimin biyolojik kavramlar aracılığıyla metaforik olarak incelenmesi ve elde edilen metaforlar üzerinden bireylerin aile içi iletişim biçimlerinin yorumlanması amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini bir fen lisesinin 9., 10. ve 11. sınıflarında öğrenim gören 300 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Analiz sürecinde belirlenen 479 metafordan 344'ü değerlendirilmeye alınmıştır. Bu 344 metafor öncelikle yirmi beş alt tema altında gruplandırılmış daha sonra bu temalar da “İletişim Roller ve Biçimleri, Duygusal ve Bilişsel Destek Süreçleri, Bilgi ve Değer Aktarımı, İletişimde Sorun ve Engeller, İlişki Dinamikleri ve Sosyal Bağlar” şeklinde belirlenen beş ana tema altında toplanmıştır. Oluşturulan metaforların genellikle öğrencilerin farklı sınıf seviyelerinde tekrar ettikleri ya da yeni öğrendikleri konularla ilişkili olduğu görülmüştür. Örneğin 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin daha çok “Hücre ve Organelleri” konusunda ve özellikle mitokondri organelinin görevi olan enerji sağlama üzerine metaforlar oluşturduğu, 11. sınıf öğrencilerinin ise büyük kısmının bu yıl müfredatlarında yer alan “Sinir Sistemi” konusunda ve özellikle beynin bölümlerinin görevleriyle bağlantılı metaforlar oluşturdukları görülmüştür. Genel olarak değerlendirildiğinde ise metaforların büyük ölçüde (%34,01) “İlişki Dinamikleri ve Sosyal Bağlar” ana temasında; en düşük oranda ise (%4,65) “Bilgi ve Değer Aktarımı” ana temasında yer aldığı belirlenmiştir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**İnfertil Çiftlerde Aile ve Çift Terapisinin Etkililiği: Sağlıklı Aileler, Güçlü Toplamlar İçin Psikososyal Bir Yaklaşım****ÖZ**

Sorumlu Yazar : Begüm
Açık Yavuz (Tarsus
Üniversitesi)*

Anahtar Kelimeler:**İnfertil Çiftler****Aile ve Çift Terapisi****Sağlıklı Aile****Psikososyal Bir Yaklaşım**

İnfertilite, yalnızca biyolojik bir durum değil; bireylerin benlik algısını, çift ilişkilerini ve aile sistemini derinden etkileyen çok boyutlu bir yaşam krizidir. İnfertilite sürecinde yaşanan kronik stres, suçluluk, yetersizlik duyguları ve sosyal izolasyon, çift ilişkilerinde çatışma, iletişim kopukluğu ve duygusal uzaklaşmaya yol açabilmektedir. Bu noktada aile ve çift terapisi, infertiliteye bağlı psikososyal yükü azaltmada ve ilişki doyumunu artırmada etkili bir müdahale alanı olarak öne çıkmaktadır. Bu derlemenin amacı, infertilite sürecinde çiftlerin yaşadığı psikososyal zorlukları ve bu süreçte aile ile çift terapisi müdahalelerinin etkililiğini mevcut literatür doğrultusunda incelemektir. Ayrıca, infertiliteye eşlik eden stres, kayıp, suçluluk ve ilişki doyumu sorunlarının terapötik süreçler aracılığıyla nasıl ele alınabileceğine dair güncel yaklaşımlar tartışılmaktadır. Literatür bulguları, sistemik yaklaşımlara dayalı çift terapisinin infertil çiftlerde duygusal yakınlığı güçlendirdiğini, iletişimi artırdığını ve tedaviye uyumu olumlu etkilediğini göstermektedir. Bilişsel-davranışçı çift terapisi, duygusal odaklı terapi (EFT) ve aile sistem terapileri, infertiliteyle ilişkili stresle baş etmede umut ve dayanıklılığı artıran kanıta dayalı yöntemler arasında yer almaktadır. Ayrıca, kültürel bağlamda değerlendirildiğinde, aile ve toplumsal beklentilerin infertiliteye yüklediği anlamın terapötik süreçte ele alınması büyük önem taşımaktadır. Sonuç olarak, infertilite sürecinde uygulanan aile ve çift terapisi müdahaleleri, yalnızca çiftin ilişkisel iyilik halini değil, aynı zamanda daha sağlıklı aile yapılarının ve dolayısıyla daha güçlü toplumların oluşumunu desteklemektedir. Bu nedenle, infertilite tedavi sürecine psikososyal boyutun sistematik biçimde dâhil edilmesi hem klinik uygulamalar hem de toplum sağlığı açısından kritik bir gereklilik olarak görülmelidir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Ailede Bağımlılık Kültürü ve Çocuğa Yansımaları: Çift ve Aile Terapisi Perspektifinden Bir Derleme****ÖZ**

Sorumlu Yazar : Safiye ATA DOĞAN¹: Uzman
Psikolojik Danışman, Millî
Eğitim Bakanlığı,
Balıkesir,
safiyeata@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-
9755-4709

Anahtar Kelimeler:

**Bağımlılık,
Ailede Bağımlılık Kültürü,
Çift Terapisi,
Aile Terapisi,
Kuşaklar Arası Aktarım,
Çocuk Gelişimi**

Bağımlılık, yalnızca bireyin yaşadığı kronik bir ruhsal bozukluk değil; aynı zamanda aile yapısı, kültürel normlar ve kuşaklar boyunca aktarılan ilişkisel dinamiklerle şekillenen çok katmanlı bir olgudur. Aile içindeki roller, iletişim örüntüleri ve duygusal etkileşimler bağımlılıkla karşılıklı bir döngü içinde çalışarak “ailede bağımlılık kültürü” olarak tanımlanan yapının oluşmasına zemin hazırlar. Bu kültürel yapı hem madde kullanımına dayalı hem de davranışsal bağımlılıkların ortaya çıkışında ve sürdürülmesinde önemli bir belirleyici olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu tür aile ortamlarında çocuklar, bağımlılık kültürünün hem pasif birer taşıyıcısı hem de en kırılgan üyeleri olarak çeşitli psikososyal, duygusal ve ilişkisel risklere maruz kalır. Parentifikasyon, duygusal ihmal, rol karmaşası ve travmanın kuşaklar arası aktarımı gibi süreçler, çocukların gelişimsel ihtiyaçlarının karşılanmasını engellemekte ve ileriki yaşam dönemlerinde benzer döngülerin tekrar etmesine zemin hazırlamaktadır. Bu derleme, ailede bağımlılık kültürünün çocuk üzerindeki etkilerini sistem kuramı, bağlanma kuramı ve kuşaklar arası aktarım modelleri çerçevesinde ele almakta; aile sistemindeki işlevsel olmayan dinamiklerin bağımlılığın devamlılığına nasıl katkıda bulunduğunu tartışmaktadır. Ayrıca yapısal, stratejik ve Bowen odaklı yaklaşımlar başta olmak üzere çift ve aile terapisi modellerinin bağımlılık kültürünü dönüştürmedeki rolü değerlendirilmekte ve aile sistemini güçlendirmeye yönelik kuramsal ve uygulamaya dönük öneriler sunulmaktadır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Yetişkinlerin Pozitif Psikoterapi Bağlamında Denge Modeli Boyutlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Maya Fatma MAVİOĞLU
AKÇA, Uzm. Psikolojik Danışman, Erdemli Psikoloji,
mayamavioglu@gmail.com

Yazar² : Mehmet Şirin
AKÇA, Dr. Psikolojik Danışman, MEB,
mhmt_47@hotmail.com

Anahtar Kelimeler:

**Pozitif Psikoterapi,
Denge Modeli,
Cinsiyet**

Psikodinamik, insancıl ve analitik terapilere dayanan pozitif psikoterapi, kültürlerarası yaklaşımı benimsemektedir. Bütüncül ve kaynak yönelimli bir psikoterapidir. Bu terapinin temelinde pozitif bakış açısına odaklanarak rahatsızlıklar yeniden yorumlanır ve danışanın dengeye ulaşması sağlanır. Pozitif psikoterapinin umut, konsültasyon ve denge olmak üzere üç temel prensibi vardır. Denge prensibinde bireyin yaşamında “beden”, “iş/başarı”, “ilişki” ve “anlam/gelecek” olmak üzere dört boyut bulunmaktadır. Bireyin yaşam enerjisini bu dört boyutta dengeli bir şekilde paylaşması gerektiği söylenmektedir. Eğer birey yaşam enerjisini dengeli bir şekilde paylaşamazsa, danışanın yaşamında sorunlar oluşmaya başlayacağı ve çeşitli semptomlar ortaya çıkacağı ifade edilmektedir. Bireyler, yaşadıkları problemlerle baş edebilmek, sağlıklı ve üretken bir yaşam sürebilmek için, yaşamın çeşitli boyutları arasında denge kurmaya ihtiyaç duymaktadır. Pozitif psikoterapi yaklaşımı bu denge ihtiyacını sistematik bir şekilde kavramsallaştırmak için bunu bir model haline getirmiştir. Bu araştırmada da pozitif psikoterapinin denge modeli boyutları cinsiyet değişkeni açısından incelenmiştir. Sonuç olarak yetişkinlerin iş/başarı ve anlam/gelecek alt boyutlarında ortalama bir dengeye sahip olduğu; ilişki, beden ve ölçeğin geneli olarak ortalama bir dengenin altında olduğu görülmüştür. Denge düzeyinin en düşük olduğu boyutun beden alt boyutu olduğu göze çarpmaktadır. Diğer bir araştırma sonucu da yetişkin bireylerin dengeli yaşamlarının iş/başarı ve ilişki alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı olarak bir farklılık göstermemiştir. Anlam/gelecek ve beden alt boyutları ile dengeli yaşam geneli açısından cinsiyet değişkenine göre erkekler lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlara göre erkeklerin anlam/gelecek, beden ve dengeli yaşam geneli açısından daha dengeli bir yaşama sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca anlamlı bir farklılık olmasa da iş/başarı alt boyutu açısından kadınların puan ortalamalarının daha yüksek olduğu, ilişki alt boyutu açısından ise erkeklerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu da görülmektedir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Üniversite Öğrencilerinin Yetişkin Bağlanma Stilleri ile Bilinçli Farkındalık Düzeyleri Arasındaki İlişkide Öz Şefkatin Aracı Rolü****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Sude Baksi, Psikolojik Danışman, Balıkesir Üniversitesi,
sude87baksi@gmail.com

Yazar² : Uğur Gürkan, Profesör, Balıkesir Üniversitesi,
ugurkan@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

**Yetişkin bağlanma stilleri,
Bilinçli farkındalık,
Öz şefkat**

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin yetişkin bağlanma stilleri ile bilinçli farkındalık düzeyleri arasındaki ilişkide öz şefkatin aracı rolünü ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 'nin farklı üniversitelerinde öğrenim gören 309 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Katılımcıların 218'i kadın, 91'i erkektir. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen Demografik Bilgi Formu, Bilinçli Farkındalık Ölçeği, Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği ve Kısa Form Öz Şefkat Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın verileri bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucuna göre yetişkin bağlanma stilleri, bilinçli farkındalık ve öz-şefkat düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Katılımcıların bağlanma stillerine göre bilinçli farkındalık ve öz-şefkat puanlarının anlamlı düzeyde değiştiği görülmüştür. Elde edilen bulgular, güvenli bağlanma stiline yüksek düzeyde bilinçli farkındalık ve özşefkat ile ilişkili olduğunu; buna karşılık kaygılı bağlanma stiline düşük özşefkat ile ilişkilendiğini ortaya koymaktadır. Regresyon analizi bulgularına göre, öz-şefkatin Bilinçli farkındalık düzeyini güçlü ve anlamlı bir şekilde yordadığı (%54) tespit edilmiştir. Ancak öz-şefkatin bağlanma stili üzerindeki etkisi anlamlı bulunmadığı için, öz-şefkatin bağlanma stili ile bilinçli farkındalık arasındaki ilişkide aracı rolü olduğu sonucuna ulaşılamamıştır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**EBEVEYNLERDE AKILLI TELEFON KULLANIMININ EVLİLİK DOYUMU VE AİLE İŞLEVSELLİĞİ ÜZERİNE ETKİSİ****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Sibel Akkaya, Öğrenci, ÇATED, akkayafb0@gmail.com

Sorumlu yazar²: Uğur Gürkan, Prof. Dr., ÇATED, ugurkan@gotmail.com

Anahtar Kelimeler:

Akıllı Telefon Bağımlılığı,
Evlilik Doyumu, Aile
İşlevselliği,
Dijital Etkileşim, Karma
Yöntem

Bu çalışmanın amacı, evli ve çocuk sahibi ebeveynlerdeki yüksek akıllı telefon kullanımının yarattığı sorunlar ile evlilik doyumu ve aile içi işlevsellik arasındaki ilişkinin karma yöntemle incelenmesini kapsamaktadır. Araştırmanın temel hipotezi, ebeveynlerde görülen dijital bağımlılık belirtilerinin artışının çift ve aile sistemindeki işlevselliği olumsuz etkilediği yönünde kurulmuştur. Çalışma kapsamında veriler, evli ve en az bir çocuğu olan ebeveynlerden Google Forms aracılığıyla toplanmıştır. Nicel veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve 0 ile 100 arasında derecelendirmeye uygun Akıllı Telefon Kullanımı, Evlilik Doyumu ve Aile İşlevselliği boyutlarını içeren toplam yirmi yedi maddelik bir ölçek kullanılmıştır. Ayrıca nicel verileri desteklemek amacıyla bir adet zorunlu açık uçlu sorudan nitel veri elde edilmiştir. Elde edilen sonuçların, ebeveynlerin teknoloji kullanımındaki artışın yalnızca bireysel düzeyde değil, sistemik olarak evlilik ve aile fonksiyonlarını olumsuz etkilediğini ortaya koyduğu bulunmuştur. Çalışmanın, Çift ve Aile Terapisi alanındaki uzmanlara dijital etkileşimin ilişkisel süreçlerde göz ardı edilmemesi gerektiğine dair pratik öneriler sunduğu görülmüştür. Tüm bulgular toplanmış ve ebeveynlerin dijital davranış örüntülerinin aile yapısı üzerindeki etkilerine dair bütüncül bir tablo ortaya çıkarılmıştır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Ebeveynleşme ve Öz-Şefkat Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

ÖZ

Nurdane Tintiş, Psikolojik
Danışman Adayı, Balıkesir
Üniversitesi,
nurdanetintis1@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Ebeveynleşme
Öz-Şefkat,
Yetişkinlik,
İlişkisel Tarama,
Derecelendirme Soruları

Bu araştırmanın temel amacı, yetişkin bireylerde ebeveynleşme düzeyi ile öz-şefkat düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma, nicel araştırma yöntemleri kapsamında betimsel nitelikteki ilişkisel tarama modeli esas alınarak yürütülmüştür.

Veri toplama sürecinde; katılımcıların kişisel özelliklerini belirlemek üzere araştırmacı tarafından oluşturulan "Demografik Bilgi Formu" ve katılımcıların aile içindeki rollerini belirlemek amacıyla öznel algılarını ölçmek amacıyla derecelendirme soruları hazırlanmış ve kullanılmıştır. Ayrıca çalışmada "Ebeveynleşme Ölçeği" ve "Öz-Şefkat Ölçeği" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. 18 yaş ve üstü yetişkinlere uygulanmıştır. Verilerin analizinde, gruplar arası farklılıkları belirlemek amacıyla t-testi ve varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular, ilgili literatür ışığında tartışılarak yorumlanmıştır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

İki Kere Farklı: Az Gören Üstün Zekâlı Çocuk Sahibi Olmak

ÖZ

Sorumlu Yazar¹ : Rabiye
KAHRAMAN Yönetim Kurulu
Üyesi, Zihnilatif Derneği,
rabiyeakahraman@gmail.com

Yazar² : Zeliha KAHRAMAN,
Yönetim Kurulu Başkanı,
Zihnilatif Derneği,
zelihakahraman10@gmail.com

Yazar³ : Şeydanur TURAN,
Genel Sekreter, Zihnilatif
Derneği,
seydanurturan1@gmail.com

Yazar⁴ : Uğur GÜRGAN
Balıkesir Üniversitesi/Necatibey
Eğitim Fakültesi/Eğitim Bilimleri
Bölümü/Rehberlik Ve Psikolojik
Danışmanlık Anabilim Dalı
Başkanı
ugurganmail@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

İki Kere Farklı
Üstün zekâ ve yetenek
Görme yetersizliği

Bu çalışma görme yetersizliğine sahip bireylerin %40'ını oluşturan az gören ve üstün yetenekli tanısı almış iki kere farklı çocukların annelerinin görüşlerine göre eğitim ve yaşam deneyimlerinin ortaya koyulmasını amaçlamaktadır. İki kere farklı üstün zekâlı çocuklara ilişkin çalışmaların DHEB ağırlıklı olması ve iki kere farklı görme yetersizliğine ilişkin bir tezin bulunması alan yazında az gören üstün zekâ ve yeteneğe sahip öğrencilere yönelik çalışma eksikliği olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda yapılan çalışmanın alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden vaka çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Zihnilatif Derneği etkinliklerine katılım sağlayan iki kere farklı az gören ve üstün zekâ ve yetenek tanısı almış ortaokul, lise ve üniversitede örgün eğitime devam çocuğu olan çalışmaya gönüllü katılan üç anne oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak açık uçlu soruların oluşturduğu “İki Kere Farklı Çocuğa Sahip Ailelerin Görüş ve Beklentilerini Saptama Formu” kullanılmıştır. Veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiş, verilerin çözümlenmesinde annelerin kimliğinin belli olmaması için A, B ve C rumuzları kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre A, çocuğunun ilkökul birinci sınıfta geçirdiği beyin ameliyatı sonrası %95 görme yetersizliği geliştiğini 3. Sınıfta üstün zekâ tanısı aldığını tanılama esnasında bir sorunla karşılaşmadıklarını belirtmiştir. Çocuğun devlet ortaokuluna ve BİLSEM e devam ettiğini belirtmiştir. Çocuğunun geleceği ile ilgili beklentisinin vatana millete hayırlı bir insan olması ve istediği işi yapabilmesi olduğunu dile getirmiştir. B rumuzlu anne evladındaki görme yetersizliğini altı aylıkken kendisinin, üstün zekâlı olduğunu ise ilkökul öğretmenin fark ettiğini ve tanılama esnasında herhangi bir sorunla karşılaşmadıklarını ifade etmiştir. Çocuğunun BİLSEM ve meslek lisesine devam ettiğini gelecekte bekletisinin evladının istediği mesleğe sahip olması olduğunu belirtmiştir. C rumuzlu anne çocuğunun doğuştan gelen genetik bir rahatsızlığının kontrolleri devam ederken dört yaşında üniversite hastanesinde üstün zekâ ve görme yetersizliği tanısı aldığını, ilkökulda girdiği BİLSEM tanılmasında testörün ek süre vermemesi ve uygun ortam sağlanmaması nedeniyle genel yetenek alanında tanılanamadığını, uygun şartların sağlandığı resim yetenek sınavında tanıldığını belirtmiştir. Kızının tıp fakültesi ikinci sınıfa devam ettiğini, resim yarışmalarında Dünya ikinciliği bulunduğunu ve resim yapmanın görme alanını genişleterek, görme yetersizliğini %90'dan %80'e gerilettiğini belirtmiştir. A ve B rumuzlu anneler kendilerinin ve çocuklarının herhangi bir psikolojik destek almadıklarını belirtirken, C rumuzlu anne kızının ve kendisinin teşhis ve tanılama yapılmasından itibaren profesyonel destek almaya başladıklarını ve kesintisiz günümüze kadar devam ettirdiklerini, aldıkları danışmalardan fayda gördüklerini belirtmiştir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Z Kuşağı Romantik İlişkilerinde Bağlanma Kaçınmasının Yordayıcısı Olarak Algılanan Aşırı Ebeveynlik: Özerklik İhlalinin Aracı Rolü****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹: Aslıhan Aslandaş, Öğrenci, Balıkesir Üniversitesi, aslihanaslandas@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Z Kuşağı
Bağlanma Kaçınması
Aşırı Ebeveynlik
Özerklik İhlali

Bu çalışmanın amacı, Z Kuşağı genç yetişkinlerin romantik ilişkilerdeki bağlanmaktan kaçınma eğilimi üzerindeki yordayıcı etkisinde, çocukluk ve ergenlik döneminde algılanan aşırı ebeveynlik tutumları ile özerklik ihlali algısının aracı rolünü incelemektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemleri kapsamında betimsel nitelikteki ilişkisel tarama modeli esas alınarak yürütülmüştür.

Veri toplama sürecinde; katılımcıların kişisel özelliklerini belirlemek üzere araştırmacı tarafından oluşturulan “Demografik Bilgi Formu” kullanılmıştır. Ayrıca Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II, Algılanan Helikopter Ebeveynlik Tutumu Ölçeği ve Temel Psikolojik İhtiyaçların Engellenmesi Ölçeği veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Genç yetişkinlik döneminde olan 18 yaş ve üzeri Z Kuşağı bireylere uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, ilgili literatür bağlamında tartışılarak yorumlanmıştır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Yetişkin Bireylerde Çift İlişkileri ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

ÖZ

Büşra ARSLAN
Milli Eğitim Bakanlığı
busrarslann@yahoo.com

Prof. Dr. Uğur GÜRGAN
Balıkesir Üniversitesi
ugurgnmail@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Çift İlişkileri, İlişki
doyumu, iletişim, problem
çözme, sosyal destek,
romantizm ve cinsellik,
farklılara saygı

Yetişkinlik döneminde bireylerin yaşamsal doyumlarını etkileyen en önemli unsurlardan biri, içinde bulundukları romantik ilişkilerin niteliğidir. Romantik ilişkiler, genç ve yetişkin bireylerin duygusal deneyimlerini, ilişki örüntülerini ve yakınlık kurma biçimlerini şekillendiren temel bir gelişim alanıdır. Bu bağlamda, yetişkinlik döneminde romantik ilişkilerin bireylerin ilişkisel uyumları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu göz önünde bulundurulduğunda, romantik ilişkide bulunan yetişkin bireylerin çift ilişkileri ile ilişki doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi önem kazanmaktadır. Bu çalışmada romantik ilişkide bulunan yetişkinlik dönemindeki bireylerin çift ilişkileri ile ilişki doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 18-65 yaş aralığındaki bireyler oluşturmaktadır. Araştırma grubu 253'ü (%81,9) kadın, 52'si (%16,8) erkek ve 4'ü (%1,3) cinsiyetini belirtmek istemeyen olmak üzere toplam 309 katılımcıdan oluşmaktadır. Grubun yaş ortalaması 24,33'tür. Çalışma grubu, uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında "Çift İlişkileri Ölçeği (ÇİÖ)" , "İlişki Doyum Ölçeği (İDÖ)" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular betimsel içerik analizi ve parametrik test istatistiklerine dayalı olarak varyans analizi, t-testi ve Pearson korelasyon analizleriyle incelenmiştir. Elde edilen bulgular, yetişkin bireylerin çift ilişkileri ve ilişki doyumları arasındaki ilişki doyumları arasında anlamlı yönde bir ilişki olabileceğine işaret etmekte ve belirli değişkenlere göre farklılıkların ortaya çıkabileceğini göstermektedir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Boşanmış ve Boşanmamış Ebeveynlere Sahip Üniversite Öğrencilerinde Problem Çözme Becerileri ve Psikolojik Dayanıklılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi****ÖZ****Sorumlu Yazar¹ :**

Prof. Dr. Uğur
Gürkan, Balıkesir
Üniversitesi,
ugurgan@balikesir.edu.tr

Yazar2 : Nadire Zehra
Şafak,
Balıkesir Üniversitesi
Yüksek
Lisans Öğrencisi,
n.zehrasafak@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

**Boşanma,
Psikolojik Dayanıklılık,
Problem Çözme Becerileri**

Bu araştırmanın amacı, boşanmış ve boşanmamış ebeveynlere sahip üniversite öğrencilerinin problem çözme becerileri ile psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, 'nin farklı üniversitelerinde öğrenim gören toplam 117 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklemin 17'si erkek, 100'ü kadın olup; 19 öğrencinin ebeveynleri boşanmış, 87 öğrencinin ebeveynleri birlikte yaşamaktadır. Veriler, Problem Çözme Envanteri (Taylan, 1990) ve Yetişkinler İçin Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği (Basım ve Çetin, 2010) kullanılarak toplanmıştır. Analizlerde, boşanmış ve boşanmamış ebeveynlere sahip öğrencilerin problem çözme becerileri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerindeki farklılıklar incelenmiş ve iki değişken arasındaki ilişkiler belirlenmiştir. Araştırmada, ebeveyn boşanma durumuna göre öğrencilerin problem çözme becerileri ve psikolojik dayanıklılık düzeylerinde anlamlı farklılıklar bulunması ve iki değişken arasında pozitif bir ilişki gözlemlenmesi beklenmektedir. Bu çalışma, aile yapısının üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlamlık ve problem çözme tutumları üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamakta ve hem akademik literatüre hem de eğitim ve danışmanlık uygulamalarına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Yarım Kalan İlişkilerin Gölgesinde Yeni Başlangıçlar: Kapanış İhtiyacının Beliren Yetişkinlikte Ruminasyon, Duygusal Yük ve Yeni İlişkiye Taşınan Duygusal Bağımlılık Eğilimini Yordama Çalışması****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Gözde MUTLUGÜN, Psikolojik Danışman, Balıkesir Üniversitesi,
gozde.mutlugun@gmail.com

Yazar² : Uğur GÜRGAN, Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi,
ugurgan@balikesir.edu.tr

Anahtar Kelimeler:

**Beliren Yetişkinlik,
Kapanış İhtiyacı,
Ruminasyon,
Duygusal Yük,
Duygusal Bağımlılık**

Bu çalışma, beliren yetişkinlik döneminde (18–29 yaş) bilişsel bir yapı olan kapanış ihtiyacının, eski ilişkilerden kaynaklanan psikolojik yükün yeni ilişkilere transferindeki mekanizmasını çoklu paralel aracı etki modeli ile sınamayı amaçlamıştır. Model, yüksek kapanış ihtiyacının; ruminasyon ve ilişki kaynaklı duygusal yük aracılığıyla, yeni ilişkiye taşınan duygusal bağımlılık eğilimini pozitif yönde yordadığı hipotezi üzerine kuramsal olarak temellendirilmiştir. İlişkisel tarama deseniyle yürütülen araştırmanın örneklemini, belirlenen kriterlere uyan toplam 322 gönüllü beliren yetişkin oluşturmuştur. Veriler, Ruminasyon Ölçeği, araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış derecelendirme ve demografik bilgi soruları ile toplanmıştır. Verilerin analizinde parametrik test istatistiklerinden t-testi, varyans analizi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Analizler sonucunda, kapanış ihtiyacının modeldeki tüm değişkenlerle istatistiksel olarak anlamlı ve yüksek düzeyde pozitif ilişkiler sergilediği belirlenmiştir. Bulgular yüksek kapanış ihtiyacına sahip bireylerin, bilişsel meşguliyet ve artan duygusal sıkıntı üzerinden, yeni ilişkilerinde adaptif olmayan bağımlılık eğilimleri geliştirdiği yönündeki kuramsal beklentiyi güçlü bir şekilde desteklemektedir. Bu araştırma bilişsel yük kavramının ilişki geçişlerindeki kritik rolünü ve çift ve aile terapileri alanında bilişsel yeniden yapılandırma ve sağlıklı kapanış becerileri üzerine odaklanılmasının önemini vurgulamıştır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Beliren Yetişkinlik Dönemindeki Bireylerin Bağlanma Stillerinin Algılanan Romantik İlişki Kalitesine Etkisinin İncelenmesi****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Hasan
Celal TOPAL, Psikolojik
Danışman, Balıkesir
Üniversitesi,
hasancelaltopalpdr@gmail.com

Sorumlu Yazar² : Uğur
GÜRGAN, Prof. Dr.,
Balıkesir Üniversitesi,
ugurgan@balikesir.edu.tr

Bu araştırmanın amacı beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin bağlanma stilleri ve algılanan ilişki kalitesi arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel nitelikte ilişkisel tarama modeliyle yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini 'nin farklı üniversitelerinde öğrenim gören ve romantik ilişki deneyimi bulunan 18-25 yaş arası 233 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak **araştırmacılar tarafından oluşturulan demografik bilgi formu, Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri ölçeği ve Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği** kullanılmıştır. Veriler analizinde t-testi ve varyans analizi uygulanmıştır. Bulgularda algılanan ilişkiye karşı tutum, algılanan romantik ilişkideki başarı, algılanan ilişkideki memnuniyet derecesi ve algılanan partnerle iletişim tatmin derecesi arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler:

**Beliren Yetişkinlik,
Romantik İlişki,
Bağlanma Stilleri**

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Ortaokul Öğrencilerinin Ebeveynlerinin Olumsuz Benlik Algılarının Aile İletişimine Etkisine İlişkin Metaforik Algıların İncelenmesi****ÖZ**

Sorumlu Yazar1 : Dila DEDEOĞLU,
Balıkesir Üniversitesi,,
dedeogluddila@gmail.com

Sorumlu Yazar2 : Prof. Dr. Uğur GÜRGAN,
Balıkesir Üniversitesi
ugurguran@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Aile İletişimi
Olumsuz Benlik Algısı
Metafor

Aile, bireyin temel sosyalizasyon sürecinin başladığı ve kişilik gelişiminin şekillendiği ilk sosyal kurumdur. Bu nedenle aile içi iletişim, çocukların duygusal, sosyal ve bilişsel gelişiminde belirleyici bir role sahiptir. Aile üyeleri arasında kurulan açık, destekleyici ve sağlıklı iletişim, çocukların kendilerini güvende hissetmelerini sağlarken; iletişimde yaşanan aksaklıklar, yanlış anlamalar veya duygusal uzaklık, çocukların benlik algısı ve sosyal ilişkileri üzerinde olumsuz etkiler bırakabilmektedir. Ebeveynlerin olumsuz benlik algısına sahip olması, iletişim tarzlarına yansıtılabilmekte; aşırı eleştirel, kaygılı, mesafeli veya tutarsız davranışlar sergilemelerine neden olabilmektedir. Bu durum, aile içi etkileşimin kalitesini düşürmekte ve çocukların ebeveynlerini nasıl algıladığını, onlarla kurduğu iletişimi nasıl anlamlandırıldığını derinden etkilemektedir. Bu bağlamda öğrencilerin metaforik algıları, ebeveynlerinin olumsuz benlik algılarının aile iletişiminde nasıl yansıdığına dair bizlere önemli ipuçları vermektedir. Bu çalışma ile de ortaokul öğrencilerinin ebeveynlerinin olumsuz benlik algılarının aile iletişiminde etkisinin metaforik olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılmış olup araştırmacı tarafından anket uygulanmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu, Balıkesir’de ortaokul 5., 6., 7 ve 8. sınıf düzeyinde öğrenim görmekte olan 307 öğrenci oluşturmaktadır. Bu doğrultuda bulgular literatür ışığında tartışılmıştır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Nesiller Arası Ebeveyn Tutumu ve Çocuklarda Görülen Duygusal-Davranışsal Sorunlar Arasındaki İlişki****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹: Dilan ORAK, Klinik Psikolog, Dilan ORAK Danışmanlık, dilaanorak@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Nesiller Arası Aktarım
Ebeveyn Tutumları
Algılanan Ebeveynlik
Duygusal ve Davranışsal Sorunlar
Okul Öncesi Dönem

Bu araştırmada, okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin kendi annelerinden algıladıkları ebeveyn tutumlarının, sergiledikleri ebeveyn tutumları aracılığıyla çocuklarının yaşadığı duygusal ve davranışsal sorunları ne ölçüde yordadığı incelenmiştir. Araştırma örneklemini, İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki özel okul öncesi kurumlarda 48-66 aylık çocuğu bulunan 446 anne oluşturmuştur. Veri toplama araçları olarak Ebeveyn Tutum Ölçeği, Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları – Çocuk Formu, Güçler ve Güçlükler Anketi ve sosyo-demografik bilgi formu kullanılmıştır. Veriler SPSS 22.0 ile analiz edilmiş; tek yönlü varyans analizi, korelasyon ve çoklu regresyon aracılık analizleri uygulanmıştır. Bulgular, çocuğun yaşadığı duygusal ve davranışsal sorunların annenin eğitim ve gelir düzeyine göre anlamlı biçimde farklılaştığını, annenin yaşı açısından ise anlamlı fark olmadığını göstermiştir. Annelerin kendi annelerinden algıladığı reddedicilik ile çocukların duygusal ve davranışsal sorunları arasındaki ilişkide annelerin otoriter tutumlarının tam aracılık ettiği bulunmuştur. Ayrıca, reddedicilik ile duygusal sorunlar arasındaki ilişkide izin verici tutumun kısmi aracılık rolü; duygusal sıcaklık ile davranışsal sorunlar arasındaki ilişkide ise demokratik tutumun tam aracılık rolü saptanmıştır. Araştırma, ebeveynlik tutumlarının yalnızca güncel ebeveyn-çocuk ilişkisinden değil, nesiller arası aktarım yoluyla şekillendiğini göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Bulgular, erken dönemde ebeveyn farkındalığını güçlendirmeye ve çocuklarda görülen duygusal-davranışsal sorunlara yönelik önleyici psikolojik müdahalelere ışık tutmaktadır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Geçmiş Yaşam Olaylarının Evliliğe Dair İnançlar Üzerindeki Etkisi

ÖZ

Sorumlu Yazar¹ : Ezgi Nur SARITAŞ, Psikolojik Danışman, Balıkesir Üniversitesi ,
saritasezgin@gmail.com

Yazar² : Uğur GÜRGAN, Profesör, Balıkesir Üniversitesi,
ugurgan@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Evlilik İnançları,
 Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşam Deneyimleri,
 ACE,
 Travma Sonrası İlişkisel Etkiler

Bu araştırmanın amacı 21–30 yaş aralığındaki bekar yetişkinlerde çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının evliliğe dair inançlar üzerindeki etkisini incelemektir. Bu araştırma betimsel nitelikte ilişkisel tarama modelinde bir araştırmadır. Bu araştırmanın örneklemini 21–30 yaş aralığında bulunan 306 bekar yetişkin oluşturmaktadır. Katılımcıların %75'i kadın, %25'i erkektir. Veri toplama aracı olarak Demografik Bilgi Formu, Evliliğe Dair İnançlar ve ACE Formu kullanılmıştır. Veriler bağımsız gruplar için t-testi ve tek yönlü varyans analizi ile analiz edilmiştir.

Katılımcıların ACE ortalaması 1.38 olup örneklemin %47,1'inin ACE toplam puanı 0'dır fakat yaklaşık %23'ü 3 ve üzeri ACE puanına sahiptir. Analiz sonuçları ACE düzeyi arttıkça evliliğe dair olumsuz inançların anlamlı düzeyde yükseldiğini göstermiştir. ACE grupları arasında; şiddet, evliliğin kötüye gideceği düşüncesi, anlaşmazlık beklentisi, sevginin zamanla azalacağı inancı, zararlı alışkanlıklar ve psikolojik sorun yaşanacağı beklentisinde anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Buna karşılık, mutluluk, yaşam memnuniyeti, romantik ilişki görüşü, ilişki mutluluğu ve uyum sağlama değişkenlerinde ACE düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular, çocukluk çağı olumsuz deneyimlerinin bireylerin evliliğe yönelik bilişsel inançlarını olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. Özellikle yüksek ACE puanına sahip bireylerde evlilik ilişkisini tehdit edici, kırılğan ve riskli olarak değerlendirme eğilimi artmaktadır. Bu sonuçlar travma, bağlanma ve şema temelli kuramsal modellerle tutarlılık göstermekte ve erken dönem yaşantılarının yetişkinlikte romantik ilişkilerle ilgili beklentileri şekillendirmede belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Yeni Normal: Tek Ebeveynli Aileler – Durum, Risk ve Öneriler

ÖZ

Sorumlu Yazar¹ : Ali
Güngör, Dr. Psikolojik
Danışman, Aile ve Sosyal
Hizmetler Uzmanı, Aile ve
Sosyal Hizmetler
Bakanlığı,
aligungor.dr@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Tek Ebeveynli Aileler,
Eş Kaybı,
Boşanma,
Ayrı Yaşama,
Aile Yapısının Dönüşümü

'de son yıllarda hızla değişen demografik yapı, tek ebeveynli aileleri toplumun giderek daha görünür bir bileşeni hâline getirmiştir. Boşanma, eşin vefatı ve ayrı yaşama gibi farklı süreçlerin sonucu olarak ortaya çıkan tek ebeveynlik, hem aile yapısındaki dönüşümün göstergesi hem de sosyal politika açısından dikkat gerektiren bir alan olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma, tek ebeveynli ailelerin güncel durumunu, karşılaştıkları psikososyal riskleri ve uyum süreçlerinde rol oynayan koruyucu unsurları çok boyutlu bir bakışla ele almaktadır. Demografik eğilimler, tek ebeveynli hanelerin sayısındaki artışa paralel olarak bakım sorumluluğunun büyük ölçüde tek ebeveynde yoğunlaştığını göstermektedir. Bulgular, tüm tek ebeveynlik türlerinde ekonomik yük, ebeveynlik stresi, sosyal destek ihtiyacı ve damgalanma riskinin ortaklaştığını; buna karşın oluşum biçimlerine göre duygusal süreçlerin farklılaştığını ortaya koymaktadır. Boşanma sonrasında çatışma temelli gerilimlerin, eş kaybında derin yas tepkilerinin ve ayrı yaşamda belirsizlik odaklı kaygıların daha belirgin olduğu görülmektedir. Pandemi ve deprem gibi toplumsal krizler, tek ebeveynli ailelerin kırılganlığını artıran önemli dışsal faktörler olarak dikkat çekmektedir. Okulların kapanması, ekonomik dalgalanmalar ve bakım yükünün yoğunlaşması özellikle tek anneler açısından ek güçlükler oluşturmuştur. Bununla birlikte psikolojik esneklik, dayanıklılık, sosyal destek ve travma sonrası büyüme gibi koruyucu faktörlerin birçok ebeveyn için uyum sürecini kolaylaştırdığı anlaşılmaktadır. Elde edilen bulgular, tek ebeveynli ailelerin hem riskler hem de güçlü yönler açısından bütüncül değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Sosyal politika, psikolojik danışma ve eğitim alanlarına yönelik hedeflenmiş destekler kapsamında; bakım hizmetlerine erişimin artırılması, ortak ebeveynlik uygulamalarının güçlendirilmesi ve kriz dönemlerine özgü müdahalelerin geliştirilmesinin yanı sıra, psikolojik esneklik temelli programların yaygınlaştırılması, afet dönemlerine özel destek mekanizmalarının oluşturulması ve tek ebeveynli ailelere ilişkin araştırma–izleme sistemlerinin güçlendirilmesi önerilmektedir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Yapay Zekânın Aile, Çift ve İlişki Dinamiklerine Etkisi: Ruh Sağlığı Odaklı Bir Değerlendirme****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Ali
Güngör, Dr. Psikolojik
Danışman, Aile ve Sosyal
Hizmetler Bakanlığı,
aligungor.dr@gmail.com

Yazar² : Beyza
Şanal Güngör, Dr.
Psikolojik Danışman,
Klinik Psikolog, Hacettepe
Üniversitesi,
beyzasanal@hacettepe.edu.tr

Anahtar Kelimeler:

**Yapay Zekâ,
Aile İlişkileri,
Aile Dinamikleri**

Bu çalışma, yapay zekânın (YZ) aile, çift ve ilişki süreçleri üzerindeki etkilerini ruh sağlığı odağında ele alan derleme niteliğinde bir çalışmadır. Dijitalleşmenin hızlandığı ve üretken YZ sistemlerinin gündelik yaşama giderek entegre olduğu günümüzde, aile içi iletişim, ebeveynlik rolleri ve çift ilişkileri dikkat çekici bir dönüşüm yaşamaktadır. Çalışmada 2019 sonrası ilgili alan yazını taranmış ve çalışmalar değerlendirilmiş; psikoloji, aile danışmanlığı ve YZ teknolojileri alanlarındaki kuramsal yaklaşımlar, güncel bulgular ve klinik gözlemler bütüncül bir çerçevede ele alınmıştır. Bulgular, YZ'nin aile yaşamında çok boyutlu etkiler oluşturduğunu göstermektedir. Doğal dil işleme ve makine öğrenimi temelli sistemler, aile içi iletişimde duygu örüntülerini analiz edebilmekte; çatışma yönetimi süreçlerinde yapıcı ifade önerileri sunabilmekte ve ebeveynlikte kişiselleştirilmiş psiko-eğitsel destek sağlayabilmektedir. Çift ilişkilerinde YZ modelleri, etkileşim dinamiklerine ilişkin erken uyarı işaretlerini tanımlayabilmekte; tele-sağlık uygulamaları ve chatbot tabanlı çözümler ise danışmanlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırarak destek süreçlerini genişletebilmektedir. Bununla birlikte mahremiyet, veri güvenliği, kültürel uyumsuzluk ve aşırı otomasyon gibi risklerin yanı sıra; ebeveynliğin kültürel olarak biriken deneyimsel boyutu, sezgisel tepkiler ve ebeveyn-çocuk etkileşimindeki otantik bağın zayıflayabilmesi önemli sınırlılıklar arasında değerlendirilmektedir. YZ'nin aşırı kullanımının, ebeveynin kendi gözlem ve sezgisine dayalı karar verme süreçlerini gölgede bırakabileceği; aile içi kültürel aktarımı zayıflatabileceği ifade edilmektedir. bağlamında kültüre duyarlı modellere duyulan gereksinim, yerel aile yapılarını temsil eden veri temelli sistemlerin önemini ortaya koymaktadır. Açıklanabilir YZ ve insan-döngülü hibrit modeller, şeffaflık ve etik uyumun sağlanmasında kritik görülmekte; terapötik ittifakın korunmasına, aile özerkliğinin teknolojiye devredilmesinin önlenmesine ve ebeveynlikte otantik süreçlerin desteklenmesine katkı sunmaktadır. Sonuç olarak YZ'nin, aile üyelerinin yerine geçen bir otorite değil; etik ilkeler ve kültürel duyarlılık gözetildiğinde iletişim süreçlerini, ebeveynlik yeterliğini ve ilişkisel uyumu destekleyebilen tamamlayıcı bir araç olarak değerlendirilebileceği anlaşılmaktadır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Dijitalleşen Dünyada Aile Dinamiklerinin Yeniden Yapılanması: Literatür Taraması****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : İlkay
MUTLUAY, Öğretmen,
Balıkesir Karesi Ortaokulu,
ilkay.mutluay91@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Aile Dinamikleri
Sistem Kuramı
Dijitalleşme

Dijitalleşme, aile dinamiklerinin temel bileşenleri olan roller, sınırlar, iletişim örüntüleri, güç ilişkileri ve işlevsel görevlerin yerine getirilme biçimlerinde belirgin dönüşümlere yol açmaktadır. Aile dinamikleri; aile üyeleri arasındaki iletişim tarzlarını, rol beklentilerini, duygusal yakınlık ve uzaklık düzeylerini, sınırların nasıl kurulduğunu ve karar alma süreçlerini kapsayan çok boyutlu bir yapıdır. Sistem kuramına göre aile, kendi içinde döngüsel etkileşimlerle çalışan, her bir üyenin davranışının diğerlerini etkilediği bütüncül bir yapı olarak ele alınır. Bu bağlamda dijitalleşme, yalnızca bireysel alışkanlıkların değişimini değil, aile sisteminin tüm alt birimlerinin işleyişini yeniden şekillendirmektedir. Dijitalleşme ve çevrimiçi iletişim araçlarının kullanımı aile içi rolleri, sınırları ve etkileşim örüntülerini yeniden şekillendirmektedir. Alanyazın incelendiğinde dijital araçların kullanımının, aile bireylerinin bilgi paylaşımını ve kriz yönetimini desteklediğini göstermektedir. Ek olarak aile üyelerinin etkileşim örüntüleri ve görev paylaşımları dijital haberleşme araçlarının kullanımıyla değişim göstermektedir. Ancak; dijitalleşme aile içi ilişkilerde sınırların bulanıklaşması, teknoloji bağımlılığı, mahremiyet ihlalleri gibi riskleri de beraberinde getirmektedir. Ebeveyn-çocuk, eşler arası ve geniş aileyle kurulan iletişimin boyutu farklılaşmakta ve yeniden tanımlanmaktadır. Dijitalleşmeyle birlikte etik konular, sağlıklı iletişim, dijital güvenlik aile terapisinde önemli hale gelmiştir. Aile sistem kuramı açısından değerlendirildiğinde dijitalleşme, ailenin homeostatik yapısını doğrudan etkilemekte; döngüsel nedenselliği değiştiren yeni uyaranlar üretmektedir. Bu durum, ailelerin uyum sağlama kapasitesini, kişiler arası sınırlardaki esneklik düzeyini ve işlevselliğini yeniden gözden geçirilmesini gerektirmektedir. Literatür bulguları, dijitalleşmenin aile dinamiklerini hem güçlendiren hem zorlayabilen ikili bir etki yarattığını göstermektedir. Bu çalışmada, dijitalleşen dünyada aile dinamiklerinin; roller, sınırlar ve iletişim süreçleri açısından nasıl yeniden yapılandığı incelenip, aile terapisi uygulamalarına ilişkin güncel bir çerçeve sunulacaktır.

2. Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Aile Terapisinde Kuramsal Çeşitlilik: Çözüm Odaklı Yaklaşımın Karşılaştırmalı Bir Analizi

ÖZ

Sorumlu Yazar¹ : İlkay MUTLUAY Öğrenci, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, ilkaymutluay@ogr.bandirma.edu.tr
Yazar² : Fatih ALTUN, Doç. Dr., Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, fatihaltun75@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Aile Terapisi
Çözüm Odaklı Terapi
Postmodern

Aile terapisi alanı, tarihsel süreç içerisinde modernist kuramların belirlediği yapı odaklı, nedensellik temelli anlayıştan postmodern yaklaşımların yapılandırmacılığa dayalı perspektiflerine doğru önemli bir dönüşüm geçirmiştir. Bu çalışmada, söz konusu dönüşümün bir ürünü olan çözüm odaklı yaklaşım merkeze alınarak, geleneksel kuramlardan postmodern bakış açısına geçişin kuramsal temelleri tartışılmaktadır. Özellikle sistem kuramı, yapısal ve stratejik aile terapisi; ailenin örgütlenme biçimleri, ilişki dinamikleri ve sorunların işleyiş mantığı üzerine yoğunlaşırken; çözüm odaklı yaklaşım, problem analizinden çok danışanların güçlü yanlarını, istisnalarını ve geleceğe yönelik hedeflerini esas alır. Bu bildiride, her iki paradigmanın aile işlevselliğini anlamaya yönelik sunduğu çerçeveler karşılaştırmalı olarak ele alınacak; değişim kavramının nasıl tanımlandığı, terapötik ilişkinin niteliği, müdahale stratejileri ve terapistin rolü bakımından benzerlikler, farklılıklar ve çokkültürlülük kapsamında güçlü yönler ve sınırlılıklar analiz edilecektir. Literatür bulguları, çözüm odaklı yaklaşımın kısa süreli oluşu, danışanın gücüne odaklanan yapısı ve danışanın aktif katılımını güçlendirmesi nedeniyle çağdaş aile terapisi uygulamalarında önemli bir yer edindiğini göstermektedir. Bu bağlamda çalışma, kuramsal çeşitliliğin aile terapistlerine sağladığı müdahale çeşitliliğini ve uygulama olanaklarını bütüncül bir bakış açısıyla sunmayı amaçlamaktadır.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**İlişki yaşamında duygusal emeğin ve sorumluluk dağılımının ilişkisel doyum üzerindeki etkisinin incelenmesi****ÖZ**

Zeynep AKBIYIK,
Psikolojik Danışman,
Balıkesir Üniversitesi,
zeynepakbyk03@gmail.com

Prof. Dr. Uğur GÜRGAN
Balıkesir Üniversitesi,
ugurgan@balikesir.edu.tr

Anahtar Kelimeler:

İlişki Doyumu,
Duygusal Emek,
İlişkide Sorumluluk

Günümüz ilişkilerinde duygusal emek ve ilişkideki sorumluluğun görünmez hale geldiği görülmektedir. Özellikle de toplumumuzda var olan toplumsal roller, duygusal emek ve ilişkideki sorumluluk faktörünü oldukça etkilediği görülmektedir. İlgili yazında ise bireylerin ilişkilerinde ya da daha önceki yaşadığı ilişkilerde bu faktörlerin ilişki doyumuna etkisi ortaya konmuştur. Bu çalışmanın amacı ilişkilerdeki görünmeyen yükün yani duygusal emek faktörünün ve ilişkideki sorumluluğun; kadın ve erkek değişkenine göre ilişki doyumuna etkisini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 18-76 yaş aralığından oluşan 243'ü kadın 64'ü erkek olacak şekilde 307 kişi oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan “Demografik Bilgiler Formu” ile Tezer (1996) tarafından geliştirilen beşli likert “Evlilik Yaşam ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmanın verileri SPSS paket programı kullanılarak bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucuna göre romantik ilişki yaşayan kişilerin ilişki doyumları evlilik yaşam ölçeği puanına, eğitim düzeyine, beraberlik süresine, çalışma durumuna, aktif partner sayısına göre anlamlı farklılık göstermiştir. Araştırma bulguları ilişki doyumunun duygusal emek ve ilişkideki sorumluluk ile ilişkili olduğunu göstermiştir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Ahlat Ağacı Filminin Bowen Terapisi, Yapısal Aile Terapisi ve Çözüm Odaklı Terapi Kapsamında İncelenmesi.****ÖZ**

Sorumlu Yazar¹ : Selami OKTAN

Anahtar Kelimeler:

Bowen Aile Terapisi,
Yapısal Aile Terapisi,
Çözüm Odaklı Aile
Terapisi

Filmlerin, aile psikolojik danışmanlığı sürecinde bir araç olarak kullanılabildiği değerlendirilebilir. Literatürde film analiziyle yapılan aile terapisi araştırmaları bulunsu da aynı ailenin farklı kuramlar açısından ele alındığı çalışmalar sınırlıdır. Dolayısıyla farklı yaklaşımlarla incelenen film analizi çalışmalarının zengin bir kaynak oluşturduğu söylenebilir. Bu kapsamda bu çalışmada yönetmenliğini Nuri Bilge CEYLAN'ın yaptığı 2018 yapımı “Ahlat Ağacı” filmindeki sahneler ve karakterler Bowen Terapisi, Yapısal Aile Terapisi ve Çözüm Odaklı Kısa Süreli Aile Terapisinin temel kavramları kapsamında doküman analizi tekniği kullanılarak incelenmiştir. “Ahlat Ağacı” filmi; üniversite eğitimi bitirdikten sonra ailesinin yanına dönen, evine dönmesinin ardından özellikle babası ile çatışmalar yaşayan, ailesi ve memleketindeki insanlarla bağ kurmakta zorlanan, yazar olma hayali ile birtakım girişimlerde bulunan ancak istediği başarıyı elde edemeyen bir gencin çevresinde gelişen olayları ele almaktadır. Filmin özellikle baba-oğul çatışması, ekonomik zorluklar, genç işsizlik gibi olguları Türk aile ve taşra hayatı kültürüne harmanlayarak uzun diyalog ve tartışmalarla ele alıyor olması bu çalışmada analiz için tercih edilmesini sağlamıştır. Söz konusu çalışmanın aile psikolojik danışmanlığı alanında çalışmakta olan meslek elemanlarına yukarıda bahsi geçen temalar kapsamında bir araç olabileceği, Türk aile kültürüne farklı aile danışmanlığı kuramları çerçevesinde örnek teşkil edebileceği değerlendirilmiştir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

'de Ebeveyn Tükenmişliği Üzerine Bir Derleme

ÖZ

Sorumlu Yazar¹ : Enes
Semiz Balıkesir
Üniversitesi Yüksek Lisans
Öğrencisi
enessemiz@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Ebeveyn,
Tükenmişlik,
Anne-baba

Bu derleme, 'de ebeveyn tükenmişliği konusunda yapılmış 43 çalışmanın (23 tez, 20 makale) bulgularını sentezleyerek, tükenmişliği artıran risk faktörlerini ve tükenmişliğin sonuçlarını kapsamlı biçimde ortaya koymayı amaçlamaktadır. İlgili çalışmalar sistematik bir yaklaşımla seçilmiş, belirlenen ölçütlere göre literatür taraması yapılarak 23 lisansüstü tez ve 20 akademik makale derlemeye dahil edilmiştir. Her bir çalışma için örneklem özellikleri, kullanılan yöntemler, ebeveyn tükenmişliğine ilişkin temel risk etkenleri ve tükenmişliğin yol açtığı temel sonuçlar standart bir veri çıkarım tablosuna işlenmiştir. Ebeveyn tükenmişliğini artıran risk faktörleri beş ana başlık altında toplanmıştır: (1) ebeveynlerin kişisel/psikolojik özellikleri, (2) ailevi ve sosyal etmenler, (3) demografik ve sosyo-ekonomik faktörler, (4) çocuğa ait özellikler ve özel gereksinimler, (5) COVID-19 pandemisi gibi makro düzey stresörler. Elde edilen bulgulara göre, ebeveyn tükenmişliği; depresyon, anksiyete, umutsuzluk ve mükemmeliyetçilik gibi bireysel özelliklerle yakından ilişkili olup, sosyal desteğin yetersizliği, eş desteğinin düşüklüğü, iş-aile çatışması ve ekonomik güçlükler gibi çevresel etkenlerle de artış göstermektedir. Ayrıca, anne-baba tükenmişliği ebeveynlerin ruh sağlığı, fiziksel sağlık ve yaşam kalitesi, ebeveynlik davranışları ve ebeveyn-çocuk ilişkisi ile aile işlevselliği ve çift ilişkileri üzerinde olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. Özellikle yüksek tükenmişlik yaşayan anne-babaların depresyon ve anksiyete düzeylerinin yükseldiği, evlilik doyumlarının ve yaşam memnuniyetlerinin belirgin biçimde düştüğü; ebeveynlikte duygusal uzaklaşma, ilgisizlik ve tahammülsüzlük gibi davranış değişikliklerinin gözlemlendiği rapor edilmiştir. örnekleminde yapılan çalışmalar, ebeveyn tükenmişliğinin çok boyutlu bir olgu olduğunu doğrulamaktadır. Elde edilen bulgular, tükenmişliği önlemede özellikle psiko-sosyal desteklerin artırılması ve risk altındaki ailelere yönelik müdahalelerin geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Son bölümde araştırmacılar, uygulayıcılar, politika yapıcılar ve ebeveynler için öneriler sunulmuştur.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>**Problem Davranışları Normalleştiren Annelerde Görülen Savunma Mekanizmalarının ve Ebeveyn Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi: Fenomenolojik Bir Yaklaşım****ÖZ**

Sorumlu Yazar1 Dilan ZİYANAK,
Balıkesir Üniversitesi,
ziyanakdilan@gmail.com

Yazar2 : Prof. Dr. Uğur GÜRGAN,
Balıkesir Üniversitesi
ugurgurgan@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

**Problem Davranışlar,
Normalleştirme,
Savunma Mekanizmaları,
Ebeveyn Farkındalığı,
Fenomenoloji**

Bu fenomenolojik araştırma, uzmanlar tarafından problem davranış gösterdiği belirlenen çocukların annelerinde, bu davranışları normalleştirme eğilimi gösteren psikolojik dinamikleri derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel yaklaşımla desenlenen bu çalışmada, annelerin problem davranışı normalleştirmeyi nasıl deneyimlediği ve bu olguya eşlik eden savunma mekanizmaları ile ebeveyn farkındalık düzeyleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemleriyle belirlenen 10 anne ile yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme verilerinin tematik analizi sonucunda üç ana tema ortaya çıkmıştır: (1) Savunmacı Benlik Koruması: Kaygının Dışa Vurumu, (2) Ebeveynlik Dışsallaştırması ve Sorumluluğu Reddetme, ve (3) Farkındalık Düzeyinde Kısıtlılık ve Çözumsuzlük. Araştırma bulguları, normalleştirme eğiliminin, annenin yetersiz ebeveynlik kaygısından kaçınmak için başvurduğu temel bir inkâr savunma mekanizması olduğunu göstermektedir. Ayrıca, savunma mekanizmalarını yoğun kullanan annelerde problem davranışın neden ve sonuçlarına yönelik farkındalık düzeyinin ciddi ölçüde düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, ebeveyn danışmanlığı ve rehberlik uygulamalarında problem davranış gösteren çocukların ailelerine yönelik sadece davranış yönetimine değil, annenin kendi benlik tehdidiyle başa çıkma ve farkındalık becerilerini geliştirmeye odaklanılması gerektiğini önermektedir.

ÇATED 2. Ulusal Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Çiftlerde Algılanan Eş Desteği ve Uyku Kalitesi İlişkisi

ÖZ

Sorumlu Yazar1 : Elif Nur ÇELİK,
Psikolojik Danışman,
Balıkesir Üniversitesi,
enur.celik11@gmail.com

Yazar2 : Uğur GÜRGAN,
Prof.
Dr., Balıkesir Üniversitesi,
, ugurgan@balikesir.edu.tr

Anahtar Kelimeler:

Algılanan Eş Desteği,
İlişkisel Stres,
Uyku Kalitesi,
Yaşam Kalitesi,
Duygusal Bağlanma

Bu çalışma, yetişkinlik dönemindeki (18–55 yaş) çift ilişkilerinde algılanan eş desteğinin bireylerin uyku kalitesi üzerindeki rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Model, yüksek algılanan eş desteğinin; düşük algılanan stres düzeyi ve artmış duygusal güvenlik aracılığıyla, bireyin daha yüksek uyku kalitesini pozitif yönde yordadığı hipotezi üzerine kuramsal olarak temellendirilmiştir. İlişkisel tarama deseniyle yürütülen araştırmanın örneklemini, belirlenen kriterlere uyan toplam 319 gönüllü yetişkin birey oluşturmuştur. Veriler, ilgili alan yazın ve kuramsal temeller doğrultusunda araştırmacı tarafından oluşturulan, araştırmanın desenine uygun şekilde 0-100 puan aralığına uyarlanan ve iç tutarlılık katsayıları yüksek bulunan ‘‘Eş Destek Ölçeği’’ ve ‘‘Uyku Kalitesi Temel Ölçeği’’ ile toplanmıştır. Verilerin analizinde; t-testi ve varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bulgular literatür ışığında yorumlanmıştır.

2. Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

Ebeveyn Stres Düzeyi ve Bireysel İletişim Becerileri Arasındaki İlişkiyi İncelemek

ÖZ

Sorumlu Yazar¹ : Ceyda
TAVUKCULAR, Psikolojik
Danışman, Balıkesir Üniversitesi,
ceydatvkc@gmail.com

Yazar²: Uğur GÜRGAN, Profesör,
Balıkesir Üniversitesi,
ugurgan@balikesir.edu.tr

Anahtar Kelimeler:

Ebeveyn Stresi

İletişim Becerileri

Aile İçi İletişim

Bu araştırmanın amacı, ebeveyn stres düzeyi ile bireysel iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu iki değişkenin etkileşimini bütüncül bir bakış açısıyla ortaya koymaktır. Ebeveynlerin; ebeveynlik rolünden kaynaklanan stres düzeylerinin, etkili iletişim yetkinliklerini ne ölçüde etkilediğini anlamak kritik bir öneme sahiptir. Araştırmanın örneklemini, en az 1 çocuğu bulunan ve gönüllü olarak katılım sağlayan ebeveynler oluşturmaktadır. Nicel araştırma yöntemlerinin benimsendiği bu çalışmada veri toplama aracı olarak; "Ebeveyn Stres Ölçeği" ve "Etkili İletişim Becerileri Ölçeği" kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların demografik bilgileri ile birlikte araştırmacı tarafından hazırlanan, 0-100 puan aralığında değerlendirilen beş adet özgün derecelendirme sorusu çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmada katılımcılardan demografik bilgiler, araştırmacı tarafından hazırlanan derecelendirme soruları ile birlikte her iki ölçeği içeren anket formunu yanıtlamaları istenmiştir. Verilerin analizinde; Pearson korelasyon, t-testi ve varyans analizi (ANOVA) tekniklerinden yararlanılmıştır. Bu çalışmanın bulgularının, ebeveyn stresi ile iletişim becerileri arasındaki teorik altyapıyı desteklemesi ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanındaki uygulayıcılara, aile odaklı çalışmalarda yol gösterici bir kaynak oluşturması hedeflenmektedir. Bulgular literatür ışığında yorumlanmıştır.

2. Çift ve Aile Terapisi Kongresi

<http://ciftveaileterapisikongresi.com>

21. Yüzyılda Türkiye'de Ailenin Güncel Durumu

ÖZ

Sorumlu Yazar: Özkan Bilgin,
Doktor Öğretim Görevlisi,
Gümüşhane Üniversitesi, Türkiye,
ozkanbilgine@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Evlilik,
Aile,
Boşanma,
Çocuk

21. yüzyılda Türkiye'de ailenin güncel durumunun incelenmesinde; evlilik, çocuk sahibi olma, boşanma, boşanma sürecinden etkilenen çocuklar, tek ebeveyn ile büyüyen çocuklar, güvenlik birimine gelen ya da getirilen mağdur çocuklar ya da suça sürüklenen çocuklar, koruma altına alınan ya da sosyal ve ekonomik destek, koruyucu aile ve evlat edindirme hizmeti gibi aile odaklı hizmetlerden yararlandırılan çocuklar bizlere önemli bilgiler sunmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri incelendiğinde 2024 yılı sonu itibariyle Türkiye'de nüfus sayısının 85 milyon 664 bin 944 kişi olduğu ve toplam nüfus içerisinde 21 milyon 817 bin 61 kişinin çocuk nüfusunu oluşturduğu görülmektedir. 2024 yılında 568 bin 395 çiftin evlendiği ve aynı yıl 937 bin 559 çocuğun doğduğu, yine aynı yıl 187 bin 343 çiftin boşandığı ve 186 bin 536 çocuğun velayete konu olduğu görülmektedir. Boşanma ve velayete konu olan çocuk sayılarının yanı sıra 2024 yılında 258 bin 515 çocuğun babasının, 81 bin 373 çocuğun annesinin ve 5 bin 276 çocuğun hem annesi hem babasının vefat ettiği yine çocukları etkileyen önemli bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Güvenlik birimine gelen ve getirilen çocuk sayıları incelendiğinde; 2024 yılında 279 bin 620 çocuğun mağdur olarak, 202 bin 785 çocuğun kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlemi nedeniyle suça sürüklenen çocuk olarak, 18 bin 561 çocuk hakkında kayıp müracaatçı bulunması nedeniyle, 8 bin 729 çocuk kabahat işlediği gerekçesiyle güvenlik birimine getirilmiştir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB)'nin verilerine göre 2024 yılı Aralık ayı itibariyle 170 bin 313 çocuk ekonomik yoksunluk nedeniyle koruma altına alınmadan Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti (SED) ile ailesi ya da bakım verenlerin yanında desteklenmektedir. Yine 2024 yılı içerisinde toplam 589 çocuk evlat edinme hizmetinden yararlandırılırken, 555 çocuk daha koruyucu aile hizmetinden yararlandırılmaya başlanmıştır. 2024 yılı Aralık ayı itibariyle toplam 8 bin 719 çocuğun koruyucu aile hizmetinden yararlandırılmaya devam edildiği, yine 2024 yılı Aralık ayı itibariyle 15 bin 135 çocuğun koruma ve bakım altında bulundurulurken çocuk bakım kuruluşlarında bakım hizmeti sunulduğu görülmektedir. Türkiye'de aile kurumu; boşanma, yoksulluk, ebeveyn ölümü, çocukların koruma altına alınması, yalnız yaşama tercihindeki artış ve çocuk doğum oranlarındaki azalma gibi çeşitli faktörlerden etkilenmektedir. Türkiye'de yalnız yaşayan birey sayısı, tek ebeveyn ile çocuklardan oluşan hane halkı sayısı hızla artmaktadır. Veriler 21. yüzyılda ailenin durumuna dair endişeler oluşmasına neden olmaktadır. Hazırlanan bu çalışmada Türkiye'de ailenin güncel durumu istatistiklerden yola çıkılarak tartışılarak çözüm önerileri sunulacaktır.

EMEĞİ GEÇENLERE TEŞEKKÜR EDERİZ

**BİR SONRAKİ
ÇİFT ve AİLE TERAPİSİ DERNEĞİ
(ÇATED) KONGRESİNDE
GÖRÜŞMEK DİLEĞİYLE**

ÇİFT ve AİLE TERAPİSİ DERNEĞİ
(ÇATED)

II. ULUSAL ÇİFT ve AİLE
TERAPİSİ KONGRESİ
(20-23 KASIM 2025/ ONLINE)